

FEUILLETON.

Bylo po koncertu. Těch asi 75 nenasytů, kteří v masopustě neměli dost zábav vzdor tomu, že někdy se oddávaly 3 "elitní" zábavy a 2 divadla v týdně, pomalu opouštěli sádlna, a trátili se ze dveří. Několik mladých děvčát s těžkým srdcem loučilo se s taneční síní, ta poslední se ještě ohlédla, a na půl zlobivě a půl se vzdechem vybrkla: "Taky moh' Pašek trochu zahrát." Mladík, který zůstával pozadu, aby dal děvčatům přednost ze dveří, vytáhl z pistolové kapsy notný kus tabáku, odsekl: "No, toť!" ukousl si a vyšel do tmy. Já a můj přítel Američan, vyšli jsme za nimi, ale zahnuhli v levo do dveří nálevo. — Tam as polovice "návštěvy" přihýbala si pěnívého a kritisovala koncert. Všichni skoro shodovali se v tom úsudku, že koncert byl veskrze pěkný, tak jak byla návštěva ha-nebná. Někdo v koutě resonoval, že prý "tenor je už na to starý," a že prý hlas je jako vše jiné co se stále potřebuje, že se to opotřebuje. — Druhý mu odporoval: "Člověče, co pak ten jeho hlas je meřlo, aby se to vymydřilo!" Okolostojící se směli. Můj přítel Američan zatáhl mne za rukáv, ukázal na sedadlo v rohu místnosti, sám usdl, a již poroučel láhev piva. — Mám jej rád. Je už starší, přistěhoval se do Saline Co. co hoch, vyrostl tu mezi Čechy. Rád si vypije ve veselé společnosti sklenku Gambriova moku, naučil se trochu českých slov, chodí do českých zřev, tak také dostal se do věřejného koncertu trojice umělců. Věděl, že tam bude hrát Čech, že tam bude zpívat Čech, a že tam bude zpívat i žena Čecha, ač Američanka; mezi Čechy vyrostl, proč by se nešel podívat, jakou také Češi umějí dělati ušlechtilou zábavu. Ač nerozuměl, pozoroval jsem, že s uspokojením sledoval výkony účinkujících, a zdálo se mi, že v duchu o nás Čechů tvoří si jiný úsudek než jaký z každodenního jeho obcování s námi, si byl třeba udělal.

"Velkolepé," pravil. Začal jsem mu vypravovati o chrámu českého umění, o zlatém domě nad Vltavou, o Národním divadle v Praze, o české hudbě atd., jak si toho všeho vážíme, jak to cítíme. "Krásný zpěv, krásná hudba," pravil, "ale jak to přijde, že byla tak malá návštěva?" To jsem od něho nečekal. Nevěda co právě odpověděl sáhl jsem po sklenici, a vyplil ji na dno, aby to déle trvalo, a odpověděl: "Nevím." A také jsem si to nemohl vysvětliti. Můj přítel je dobrák, ale má dvě chyby: Mnoho se ptá a na vše hledí tou zpropadenou americkou praktičností. Ledacos si nemůže vysvětliti, a často se mi zdá, že místo lačnosti po informacích, "rejpá." A začal: "Tak by se zdálo, že když je v tomto okolí dva neb tři tisíce Čechů, a taková řídká přiležitost přijde, že by to považovali za národní svátek, a že by naplnili tu síň do posledního místa. Jen ten pianista mně "byl vert" ten půlák. Co pak teprve vám Čechům, kteří rozumíte co se zpívá," a pokračoval: "Tolik dle mého zdání (na to zdání dal důraz — po mně přesešel mraz) zde máte uvědomělých farmerů, což ti to rádi neposlechnou? A když ne oni, proč nepřivedou jejich děti, a neřeknou jim: He! toto jsou Češi na výši hudebního umění, to nejsou farmeři, obchodníci, dělníci čeští, jaké vidíte každý den, toť jsou vyapřeli čeští umělci." — Zapálil si doutník a uvažoval: "Ty lidi, kteří dnes se zúčastnili, vidím zde vždy. Ti jak se zdá jdou na vše, co je pěkné. Ale kde máte vaše české obchodníky, vaše farmery, vaše vzdělané ženy a co ještě více, vaše hudebníky? Každý Čech něco hraje, aspoň harmoniku. Kdyby aspoň ti muzikanti přišli. V každé třetí české rodině je piano. Každé dru-

hé české dítě učí se zpěvu. Kde byly ty děti? Měli jste tu ochotnický sbor asi o 50 členech. Kde byli ti ochotníci? Proč když něco takhle hezkého máte, nepozvete také Američana, Němce. Za tohle to jste se přece nemuseli stydět. Takovouhle zábavu by každý navštívil. Vy plníte síň našich "nigger-shows," "Uncle Josh," "10, 20, 30" atd. My bychom vám rádi oplátili. Yes sir." Každé slovo mne bodalo, už jsem viděl, že "rejpál." Mezi námi Čechy běfo se za tuto činnost vše, co jen trochu zdravě kritisoje, poukazuje na vady, nabádá k lepšímu atd. Však také takového opovážlivce umíme spravit. Ale hned jsem si vzpomněl, že jsem přece obdařen darem jazyka, a že by bylo smutné, kdybych takového malichernosti nedovedl několika slovy vyavčlit a tak nás Čechy obhájit. — Napil jsem se a začal jsem: "Milý příteli. Vy byste skoro chtěl, aby-chom my Češi byli jako nějaký obyčejný národ, třeba jako vy Američani. Kam vás to vede. Nemáme my Husa, Koperníka, Komen-ského, Vrchlického a Havlíčka? Vite co ti hlásali a hlásají? Vite, že náš národ přišel do Čech v sedmém století po Kristu a že už existuje-me třináct set let? To koukáte, co? My to máme tam v Čechách všechno, proč se přece nepodíváte do Čech. Každý z Američanů měl by se aspoň každých pět let podívat do Čech, aby se něčemu naučil. — Hudba, zpěv, malířství, sochařství, průmysl, přírodní krásy, starožitnosti. My Češi tam jezdit nemusíme, to pro nás není, ale pro vás by to něco bylo. A dnešní koncert? To je snadné. (Mně tak lehko benzín nedojde!) Na našich farmerech to žádat nemůžete. Za jedno nejsou na to zvyklí a za druhé mají teď v zimě na pilno. Napřed musí každý hledět si majetku a pak teprve zábavy. A pak počasi bylo na farmery tuze hezké. Ti když je pěkně sedí v zimě za kamny a pokuřují si. Ale když přijde zima a je zima jako na Sibiři, tu se všichni seberou a hajdy do města. To by tak vypadalo, aby se farmer bál jíti ven "do sturmu" a přes závjeje. Čím je hůře venku, tím je jich více venku. To je neznáte. A pak je teď mezi lidmi málo peněz. Prasata jsou jen 6½ centů, ostatní v poměru. Nemůžeme to na nich žádat. Naše vzdělané ženy? No teď jste na to káp. Co má co žena dělat v koncertu? Nemá dost práce doma, nenaplahočí se po celý den dost, a když přijde večer, ta má jiné myšlenky, než jít poslouchat někoho zpívat. To tu máme užitečnější zaměstnání pro ženské, ku př. draní peří. Při tom se nemusejí oblékat, neškodí to nervům, pěkně v teple se dere, děti se pošlou spát nebo ven, a teď se vyměňují pikantní historky, nu, vždyť je to lidské!" — "Můj soused kýchl, bylo to proň as tuze silné. — "A co se našich obchodníků týče, na těch to také nemůžete žádat. Vite, biznys je biznys. Když člověk má tuze mnoho želez v ohni, některé se mu spálí. Před 20 léty to bylo jinak. Tu to za to stálo jít mezi lidi, bavít se s nimi, spolupůsobit při jich zábavách a záležitostech. Ale časy se mění. Nynější obchod vyžaduje, aby člověk byl od rána do večera v obchodě a po obchodních hodinách šel spát. Na koncerty není kdy. A pak obyčejně i bez nich se to obejde — nač se starat? Hudebníci? Prosim, viděli jsme tam tři. To je přece slavná deputace či ne. Ti těm ostatním to na vlas povědí, jak to dopadlo, jak božská ľudba a zpěv český sluchu lahodí atd. a to vše za suma sumárum \$1.50, ah pardon, pouze \$1.00, protože jeden z nich si nevěřím, že se u okénka vybírá vstupné. Jo, to muzikanty neznáte. Ti vám po šesté hodině večerní nevyjdou z domu když v tom nejsou aspoň tři dolary. Ale že tu třiclen-

nou deputaci na koncert vyslali je přece hezké, ne? — Pravíte, že v každé skoro české rodině je piano a skoro v každé se zpívá. Dobrá. — Dejme tomu, že vy se budete učít na piano. A pak půjdete poslechnout někoho, kdo božsky hraje. Vidíte, jak mu prsty po klavosách ská-kají, tak že je ani sledovati nedove-dete. Vidíte, jak se \$149.98 boxny srší něco co zrovna vašim srdcem hýbe. Po koncertu jdete domu a zkusíte to také, ale ono to nejde. Vidíte, není to lépe nejtít nikam? Pak aspoň nevidíte ten rozdíl, a konečně se vám zdá, že hrajete zrovna tak dobře jako Paderewski, nu a vám to postačí, a jinému do toho nic není. A zpěv, to prosím ani o něm nezačínějte. Pašek zazpívá nám "Louka zelená" a "Má zlatá Berto" a to nám stačí. Někdy zapíváme nějakou nábožnou, parafrázi na českou národní píseň, a o-statek se spoléháme na anglické hudebniny rozdáváné co advertisement. Od oleje sv. Jakuba a jiných čer-páme naše hudebniny. České hudebniny, zpěvy solové, dvojzpěvy, sbory atd., stojí peníze. Za dolar dostanete na nejvýše 20 zpěvů s notami. Nešvera, Bendl, Paukner, Smetana, Vymetal a jiní jsou zpí-vání po celém světě, nač bychom my ve Wilber také měli je uznávat. A pak. Kupte si pěkné hudebniny a lidé, kteří by mohli vykoupit celou existující sbírku hudebnin, ale tak-to ročně na hudebniny dolar nedá-jí, si to vypůjčí a vy zase musíte zpívat z těch, co Brt dává zadarmo. What's the use? My naše děti, které se učí hrát a zpívat proto do koncertů nevodíme, že by snad mohly se něčemu naučit, dokonce také stá-ti se virtuosy, a tak třeba některého toho českého virtuosa připraviti o chlebiček. My jsme báječně veliko-myšní. A ochotníci že tam nebyli? Tomu se nevíte. Herec cvičí se celý život. On sbírá material, všimá si lidí, ve všem pěkném i špatném vidí studii pro svůj obor. U ochot-níků je tomu jinak. Jakmile dostane první úlohu, je "finišovaným." Pak nad jeho pojem o divadle není. Čím méně na pěkná divadla chodí tím lépe hraje. Zpěv a hudbu ne-potřebuje docela, mohla by se mu s jeho "uměním" pomíchat, a toť ví-te, bylo by osudné. A mimo toho, nač podporovat něco pěkného jen proto, že je to české. Biznys je biznys. My už to nepotřebujeme, naše děti budou Američany, Ame-ričané mohou jíti do Čech a vše to vidět a slyšet. Kdybychom toho pravého, ryzího českého umění zde měli více, nemohli bychom si jako teď nafkati, že zde nic pěkného če-ského nemáme, a vny když si nemů-žeme nafkati, jsme docela nešťastní. Vite, my máme Husa, Komen-ského, Havlíčka a sta jiných, ti už naši národní češ ochrání. Na nás hledět nesmíte, ale podívejte se na ně." Ten co tam byl.

Země české koruny a o českém státu

a jednou mapkou, 3zsoaky a 2 plánky, pro školu a dům upravil Fr. K. Bronec.

V I. dílu podány jsou pochopitel-ným způsobem všechny zeměpisné poměry království Českého, mark-rabství Moravského a vévodství Slez-ského.

V II. dílu se pojednává o všech historických poměrech od vzniku Českého státu až po nynější dobu. Cena 25 centů. Objednávky vyřídí Národní Tiskárna, 509—511 South 12th Street, Omaha, Neb. tf

Hospodářské knihy Knihkupectví Národní Tiskárny, OMAHA, NEBRASKA. Dále největší výběr knih náboženských a spí-sů divadelních též za sníženou cenu.

Knihy nedávno vydané

— NÁKLADEM —

Národní Tiskárny,

509-511 So. 12th Street,
OMAHA, NEB.Národní Domácí Kuchařka
česko-americká.Sepsala na základě své
zkušenosti
paní Marie Reicková.

Druhé rozšířené a zdokonalené vydání. S podobiznou spisovatelky

Spis tento psán jest vzhledem ku potřebám českoamerických domácností a obsahuje 1002 předpisů, z velké většiny svláště pro spis tento upravených, částečně též z Besedky v Hospodářských vyjmutech. Není to nejvřtší spis toho druhu v Americe vydaný, na tak dalece, jak se papíru aneb počtu stránek, ba i počtu předpisů týče. Jest to však bes odporu spis, který obsahuje více praktických návodů se zkušeností, než-li kterýkoliv jiný. Vázaný ve voskovém plátně stojí pouze \$1.00

Zpěvník česko-americký.

Nejlepší sbírka všech známých písní národních, vlasteneckých i ml kostných a mnohých písní amerických v znění anglickém i v pěkném překla-du pana A. Jandy.

Na 350 stranách obsahuje více než 300 písní, rozděljených v čtyry oddělení a sice: písně vlastenecké, písně společenské, písně mílostné a národní, a písně smíšené. Mezi jiným obsahuje též anglické překlady písní "Kde domov můj" z pera básníka J. V. Sládka a píseň "Hej Slovane" od Angli-žana A. H. Wratislava. Stojí v úhledné vazbě pouze 50 centů.

Sbírka písní národních a vlasteneckých.

Toto je sbírka nápěvů pro piano neb organ na dvě ruce, upravena částečně v slohu lehčím a částečně ve slohu těžším. Noty tvoří sešit o 66 stranách, velikosti 10½x7 palců a obsahuje nápěvy ku 98 písním náro-ním a vlasteneckým. Prodává se v pěkné a úhledné trvanlivé plátně vazbě, za \$1.25. Se Zpěvníčkem, obsahujícím text, vázaným, \$1.50.

Zpěvníček Česko-americký.

Obsahuje text ku nápěvům ve "Sbírcе písní národních a vlasteneckých." Malesá se v něm celkem 98 písní. V pěkné a úhledné trvanlivé vazbě plátně stojí 30 centů. V deskách papírových pouze 12 centů.

Národní Besedník a Deklamátor Česko-Americký.

DÍL I. — Proslavy a deklamace váčné. DÍL II. — Deklamace žertov-né pro pány i dámy. DÍL III. — Básničky a deklamace pro mládež, váčné i žertovné. Cíťa na 512 stranách 323 různé deklamace a stojí v dobré plátně vazbě pouze 85 centů. Jednotlivé díly k dostání též svláště broš-tované jak následuje: — Díl I. Proslavy a deklamace váčné. V oddě-lení prvním jsou veršované proslavy k slavnostem spolkovým, vesměs s pera česko-amerického básníka Aloise Jandy. Oddělení druhé obsahuje 44 de-klamací váčných a příležitostných k různým slavnostem národním, jež částečně pro tuto sbírku uspal a ostatní upravil a sdejším poměrem přispě-sobil Alois Janda. Cena 25c. — Díl II. Deklamace žertovné pro pány i dámy. Částečně sepsal a částečně upravil Alois Janda. Obsahuje značný počet deklamací původních, svláště pro tento Besedník psaných, s ohledem na naše česko-americké poměry a mimo to některé nejlepší a nejvhodnější deklamace české, a části nové a pro poměry česko-americké upravené. Od-ělení první obsahuje 66 deklamací žertovných pro pány a oddělení druhé 25 deklamací žertovných pro dámy. Cena tohoto dílu jest 30 centů. — Díl III. Básničky a deklamace pro mládež, váčné i žertovné. Sebral a upravil Ladislav Hejtmánek. Sbířka tato obsahuje v prvním oddělení 112 deklamací pro mládež štíhlejší a v druhém oddělení 59 deklamací váčných i žertovných pro mládež dospělejší. Díl tento stojí 25 centů.

Kneippovo léčení vodou.

Stručné poučení o Kneippově metodě, o tom, po čem poznával nemoc a jak je léčil. Napsal s dlouholetého svého spolupůsobení s Kneippem J. Je-šek. Spis rozvržen jest na tři části a sice první část na 30 stranách podává poučení o vodoléčebné metodě Kneippově. Druhá část na 32 stranách po-učuje o diagnose a rozpoznávání nemocí a třetí a největší část jest "Domácí lékař a ráde," v němž podává se návod, jak léčiti 122 různých nemocí dí-ávodu Kneippova. Veškeré nemoci uvedeny jsou v abecedním pořádku, tak že každý ihned nalezne nemeč, o kterouž se jedná.

Cena neocenitelného tohoto spisku brožirovaného 25c., v dobré plátně vazbě pouze 50 centů.

Kniha přípitků.

Kniha tato dojísta přispěje k vyplnění mezery více méně pocitované. Jest to totiž sbírka blahopřání a přípitků ku rozličným slavnostem a sice jak následuje: 19 stránek přípitků, proslavů a blahopřání při hostinách zasnubních, 36 stránek proslavů a blahopřání při hostinách svatebních, 10 stránek přání při svatbách jubilejních, jako sňatá, stříbrná, atd., 12 stránek blahopřání k jmeninám neb narozeninám, 4 stránky přípitků a proslavů při veselých společnostech, 9 stránek přípitků vlasteneckých, mezi nimi jsou též proslavy při odjezdu přítele do Čech a při jeho návratu a Čech, 5 stránek proslavů a přípitků při slavnostech dělnických s končt písněmi sylvestrovskými. Stojí pouze 20 centů.

Nemoci koňské.

Úplné poučení v rozpoznávání a léčení všech chorob téla koňského, od Dr. K. H. Breuera. Spis ten začíná 520 stránek velké formátu a roz-vržen jest na čtrnáct částí, v nichž sčkládne pojednává se o všech ne-mocích a zejména o takových, jež každý hospodář domácími prostředky aneb po případě dle předpisů udaných léčiti může. Kdekoliv spotřebá, opatřen jest spis ku lepšímu pochopení a snáznornější vyobrazení, ježž jest ve spisu přes 250. Prodává se v plátně vazbě po \$2.00.